EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 12.1.2021
COM(2021) 4 final

2021/0001 (NLE)

Predlog

SKLEP SVETA

o stališču, ki se v imenu Evropske unije zastopa v Skupnem odboru EGP, ustanovljenem s Sporazumom o Evropskem gospodarskem prostoru, glede spremembe poglavja IIa ter prilog I in II k Protokolu 10 k Sporazumu EGP o poenostavitvi pregledov in formalnosti pri prevozu blaga

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. PREDMET UREJANJA PREDLOGA

Ta predlog se nanaša na sklep o določitvi stališča, ki se v imenu Unije zastopa v Skupnem odboru EGP v povezavi s predvidenim sprejetjem spremembe Protokola 10 k Sporazumu med Evropsko skupnostjo in Evropskim gospodarskim prostorom (v nadaljnjem besedilu: Sporazum EGP) o poenostavitvi pregledov in formalnosti pri prevozu blaga ter varnostnih carinskih ukrepih, ki se bo uporabljala samo za EU in Norveško.

2. OZADJE PREDLOGA

2.1. Sprememba Protokola o poenostavitvi pregledov in formalnosti pri prevozu blaga ter varnostnih carinskih ukrepih

Protokol o poenostavitvi pregledov in formalnosti pri prevozu blaga ter o varnostnih carinskih ukrepih (v nadaljnjem besedilu: Protokol) gospodarske subjekte odvezuje obveznosti vložitve vstopne skupne deklaracije pri carinskih organih pred uvozom in izvozom v okviru dvostranske trgovine med EU in Norveško. Medtem Norveška v trgovini s tretjimi državami izvaja varnostne carinske ukrepe, enakovredne tistim, ki se izvajajo v EU. Protokol je začel veljati 1. julija 2009 ter zagotavlja nemoteno trgovino med Norveško in EU ter tudi visoko stopnjo varnosti v dobavni verigi.

Zdaj ima vsaka pogodbenica svoj sistem upravljanja vstopnih skupnih deklaracij (v EU je to sistem nadzora uvoza (ICS)), vendar pa sistema nista povezana.

Komisija je od leta 2016 opravila predhodne razprave glede posodobitve zakonodaje Sporazuma in vključitve prihodnjega sodelovanja Norveške v novi carinski program EU za varnost in zaščito pred prihodom, tj. pri sistemu nadzora uvoza 2 (ICS2), ki je centraliziran sistem.

S carinskim zakonikom Unije so bili določeni ukrepi, vključeni v nov projekt ICS2, ki bodo bistveno spremenili carinske postopke v zvezi s predhodnimi informacijami o tovoru za blago, ki vstopa v EU, in splošni skupni okvir za obvladovanje tveganja. Z novim programom bo obstoječi proces preoblikovan v smislu obvladovanja tveganja/izvajanja kontrol na področju IT, na pravnem in carinskem področju ter s trgovinskega operativnega vidika. Zbiral bo podatke o vsem blagu, ki vstopa v EU, pred njegovim prihodom. Gospodarski subjekti bodo morali ICS2 z vstopno skupno deklaracijo sporočiti podatke o varstvu in varnosti. Obveznost začetka vlaganja takih deklaracij ne bo enaka za vse gospodarske subjekte. Odvisna bo od vrste storitev, ki jih opravljajo na področju mednarodnega pretoka blaga, povezana pa je s tremi datumi objave ICS2 (15. marec 2021, 1. marec 2023 in 1. marec 2024). Predhodne informacije o tovoru in analiza tveganja bodo omogočile zgodnje prepoznavanje nevarnosti, carinskim organom pa pomagale posredovati na najprimernejši točki dobavne verige.

Zato je ICS2 osnovno carinsko orodje EU za izboljšanje upravljanja varnosti in zaščite pri nadzoru meja ob vstopu, ki podpira carinski program EU za varnost in varstvo pred prihodom. Za ohranjanje enake stopnje varnosti na zunanjih mejah se je Norveška strinjala, da se pridruži projektu ICS2 in da bo pripravljena na izvajanje do začetka prve objave ICS 15. marca 2021. Te določbe se bodo na enak način s podobnimi spremembami uporabljale za sporazum o carinski varnosti med EU in Švico.

Predlagane spremembe Sporazuma so rezultat pogajanj, ki so se med EU, Švico in Norveško začela novembra 2019 in zaključila oktobra 2020. Cilj sprememb poglavja IIa Protokola je upoštevati razvoj ustrezne zakonodaje EU tudi na področju pooblaščenih gospodarskih

subjektov ter okvira za obvladovanje in analize tveganja. To bo zagotovilo enakovredno stopnjo varnosti na zunanjih mejah ter izboljšalo varnost in varstvo skupnega območja varnosti.

Sporazum bo vključeval tudi finančno ureditev (Priloga I, naslov III), ki zajema stroške Norveške za razvoj in operativno uporabo ICS2 ter funkcionalne podrobnosti ICS2, izpostavljene v tehničnih ureditvah (Priloga I, naslov II).

2.2. Skupni odbor EGP

Skupni odbor EGP je ustanovljen s členom 92 Sporazuma EGP. Skupni odbor EGP sestavljajo predstavniki pogodbenic in lahko sprejema sklepe na podlagi sporazuma med EU na eni strani in državami Efte, ki nastopajo enotno, na drugi strani.

Skupni odbor se načeloma sestane vsaj enkrat mesečno, njegova odgovornost pa je zagotoviti učinkovito izvajanje in delovanje Sporazuma. V ta namen izmenjuje mnenja in informacije ter sprejema sklepe v primerih, predvidenih v Sporazumu, in v zvezi z njegovimi protokoli. Zato se lahko Protokol 10 spremeni s sklepom Skupnega odbora EGP v skladu s členi 93(2), 99, 100, 102 in 103 Sporazuma.

Za zagotovitev pravne varnosti in homogenosti EGP bi moral Skupni odbor EGP sprejeti sklep o spremembi Protokola, da se upošteva razvoj zakonodaje Unije. Te spremembe bi bilo treba uporabljati hkrati s spremembami, uvedenimi v zakonodajo Unije, in ob ustreznem upoštevanju notranjih postopkov pogodbenic.

2.3. Predvideni akt Skupnega odbora

Skupni odbor mora na svojem naslednjem sestanku ali z izmenjavo pisem sprejeti sklep glede spremembe Protokola (v nadaljnjem besedilu: predvideni akt).

Namen predvidenega akta je zagotoviti najvišji standard varnosti in nadzora v zvezi z blagom, ki prečka meje ter vstopa na carinski območji EU in Norveške.

Predvideni akt bo postal zavezujoč za pogodbenice v skladu s členom 104 Sporazuma, ki določa: „Sklepi, ki jih sprejme Skupni odbor EGP v primerih iz tega sporazuma, so, če ni v njih drugače določeno, zavezujoči za pogodbenice od začetka njihove veljavnosti, te pa morajo ukreniti vse potrebno, da zagotovijo njihovo izvajanje in uporabo.“

V skladu s členom 103 Sporazuma velja: „Če ob izteku obdobja šestih mesecev od sklepa Skupnega odbora EGP takega uradnega obvestila ni bilo, se sklep Skupnega odbora EGP uporablja začasno do izpolnitve ustavnih zahtev, razen če pogodbenica ne da uradnega obvestila, da se sklep ne sme začasno uporabljati. V tem primeru ali če pogodbenica uradno sporoči, da ne bo ratificirala sklepa Skupnega odbora EGP, začne učinkovati začasna odložitev iz člena 102(5) en mesec po takem uradnem obvestilu, nikakor pa ne pred datumom začetka izvajanja ustreznega akta ES v Skupnosti.“

3. STALIŠČE, KI SE ZASTOPA V IMENU UNIJE

3.1. Splošni pregled Protokola 10

Protokol, ki je bil pred tem spremenjen leta 2009 s Sklepom Skupnega odbora EGP[1], poudarja posebne dvostranske trgovinske odnose med EU in Norveško ter močan vzajemni interes, ki obstaja glede izvajanja enakovrednih varnostnih carinskih ukrepov. Protokol 10 k Sporazumu je bil spremenjen v skupnem interesu Evropske skupnosti in držav Efte, da se preprečijo

[1] Sklep Skupnega odbora EGP št. 76/2009 z dne 30. junija 2009 o spremembi Protokola 10 o poenostavitvi pregledov in formalnosti pri prevozu blaga.

nepotrebne omejitve in zagotovi sklop določb o enakovrednih varnostnih carinskih ukrepih pri prevozu blaga iz tretjih držav ali v tretje države.

Protokol temelji na Uredbi (EU) št. 952/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. oktobra 2013 o carinskem zakoniku Unije ter na naslednjih izvedbenih in delegiranih aktih:

- Izvedbena uredba Komisije (EU) 2015/2447, vključno z ustreznim stolpcem v Prilogi B;
- Izvedbena uredba Komisije (EU) 2017/2089, ki vsebuje naloge pogodbenic v zvezi z varstvom podatkov in upravljanjem;
- Izvedbeni sklep Komisije o delovnem programu;
- Delegirana uredba Komisije (EU) 2015/2446, vključno z ustreznimi stolpci Priloge B.

EU je za povečanje varnosti v mednarodni trgovini z blagom leta 2006 uvedla nove ukrepe, ki so namenjeni zagotavljanju višjih standardov na področju carinskih kontrol (IP/06/1821). Ti vključujejo pravila in roke za gospodarske subjekte glede predložitve informacij o blagu, preden je uvoženo v EU ali izvoženo iz nje(elektronske vstopne in izstopne deklaracije); sistem EU za analizo in obvladovanje tveganja in sistem olajšav za pooblaščene gospodarske subjekte EU. EU in Norveška sta se dogovorili tudi glede sodelovanja v skupnem okviru za obvladovanje tveganja, po potrebi tudi glede izmenjave informacij v zvezi s tveganjem.

Sporazum je bil torej spremenjen v okviru razvoja takega skupnega okvira za izboljšane carinske kontrole ter po posodobitvi carinske Unije in njene zakonodaje. S tem bi se moral zagotoviti najvišji standard varnosti in nadzora v zvezi z blagom, ki prečka meje in vstopa na carinski območji EU in Kraljevine Norveške.

3.2. Predlagane spremembe Protokola v okviru sodelovanja Norveške pri programu ICS2

ICS2 je prva obrambna črta v smislu zaščite notranjega trga in državljanov EU. Z izboljšanimi postopki na podatkih temelječe carinske varnosti podpira carinske kontrole na podlagi tveganja, hkrati pa olajšuje prosto zakonito trgovino na vseh zunanjih mejah EU.

Program bo pomagal pri vzpostavitvi celostnega pristopa EU h krepitvi okvira za obvladovanje carinskega tveganja. To je glavna naloga carinskega zakonika Unije in strategije za obvladovanje tveganja na carinskem področju v skladu z akcijskim načrtom, ki ga je Svet sprejel leta 2014, ter s cilji Komisije predsednice von der Leyen za dvig carinske unije na naslednjo raven.

ICS2 bo kot sistem predhodnih informacij o tovoru zbiral podatke o vsem blagu, ki vstopa v EU, pred njegovim prihodom. Gospodarski subjekti bodo morali ICS2 s t. i. vstopno skupno deklaracijo sporočiti podatke o varstvu in varnosti. Obveznost začetka vlaganja takih deklaracij ne bo enaka za vse gospodarske subjekte. Odvisna bo od vrste storitev, ki jih opravljajo na področju mednarodnega pretoka blaga, povezana pa je s tremi datumi objave ICS2 (15. marec 2021, 1. marec 2023 in 1. marec 2024).

Norveška je 7. oktobra 2020 potrdila sodelovanje v sistemu nadzora uvoza 2 (ICS2), ki omogoča sodelovanje partnerske države v skupnem okviru ICS2, ki se bo začel uporabljati 15. marca 2021.

Taka priključitev k programu ICS2 vključuje tehnične in finančne prilagoditve v zvezi s Sporazumom, in še zlasti spremembe, ki odražajo posodobitev carinske unije in njene zakonodaje.

3.3. Predlagane pravne spremembe Protokola v okviru posodobitve carinskega zakonika Unije

Glavne spremembe, predstavljene v osnutku spremenjenega Protokola, temeljijo večinoma na Uredbi (EU) št. 952/2013 o carinskem zakoniku Unije in njenih izvedbenih aktih, tj. Uredbi (EU) 2015/2447, in delegiranih aktih, tj. Uredbi (EU) 2015/2446. S temi spremembami bo Protokol usklajen z najnovejšo zakonodajo EU, ki je pomembna za varnostne carinske ukrepe, za vstopne in izstopne skupne deklaracije, za razvoj in uvedbo ustreznih elektronskih sistemov, za pooblaščene gospodarske subjekte, za proces skupne analize tveganja ter okvira za obvladovanje tveganj v skladu z najnovejšo zakonodajo v zvezi z varstvom osebnih podatkov.

Kot podlaga za glavne spremembe Protokola so bila uporabljena naslednja pravna besedila:

- **Uredba (EU) št. 952/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. oktobra 2013** o carinskem zakoniku Unije:
  - člen 46 v zvezi z obvladovanjem tveganja in carinskimi kontrolami;
  - člen 127 v zvezi z ustreznimi določbami za vložitev vstopne skupne deklaracije: oblika in vsebina, uporaba elektronskih sistemov, vložitev in opustitve, roki, registracija, vložniki, analiza tveganja za varnostne in varstvene namene, večkratno vlaganje;
  - člen 128 v zvezi z analizo tveganja;
  - člen 6(1), členi 12, 16, 46, 47 ter členi od 127 do 133, ki določajo pravno podlago za razvoj in uvedbo ISC2;
- **Izvedbeni sklep Komisije (EU) 2019/2151 z dne 13. decembra 2019** o oblikovanju delovnega programa v zvezi z razvojem in uvedbo elektronskih sistemov, predvidenih v carinskem zakoniku Unije;
- **Delegirana uredba Komisije (EU) 2015/2446** (kot se je uporabljala 16. julija 2020):
  - členi 104, 106, 112, 113, 113a v zvezi z vstopno skupno deklaracijo;
  - Priloga B o podatkovnih zahtevah;
- **Izvedbena uredba Komisije (EU) 2015/2447** (kot se je uporabljala 20. julija 2020):
  - člen 24 v zvezi z izpolnjevanjem meril za pooblaščene gospodarske subjekte, ki nadomešča obstoječi člen 2 Priloge II k Sporazumu;
  - členi 182, 183, 184, 185, 186, 188, 189 v zvezi z vstopno skupno deklaracijo;
  - Priloga B o strukturi in obliki podatkov.

Zadnje spremembe Priloge B k Delegirani uredbi Komisije (EU) 2015/2446 in Priloge B k Izvedbeni uredbi Komisije (EU) 2015/2447 je treba uradno še sprejeti. Zato je bil v predlagano spremembo tega sporazuma vstavljen sklic za posodobitev opomb po objavi sprememb (glej člen 2 Priloge I k spremenjenemu Protokolu).

Spremembo člena 24 Izvedbene uredbe Komisije (EU) 2015/2447 je Odbor Evropske komisije za carinski zakonik sprejel 28. septembra 2020. Datum objave spremembe še ni bil določen.

3.4. Predlagane strukturne spremembe Protokola

V smislu strukture spremenjenega Protokola je bilo treba oddelke, ki zajemajo vstop (naslov I) in izstop (naslov IV) blaga v Prilogi I o vstopnih in izstopnih skupnih deklaracijah razdeliti na dva različna naslova, predvsem zaradi podrobnejših določb, ki se nanašajo na vstopne skupne deklaracije in ICS2.

V skladu z razlogi za to strukturno revizijo Priloge I sta bila oblikovana dva nova naslova, ki bosta zajemala:

– Naslov II: tehnične ureditve za sistem nadzora uvoza 2;

– Naslov III: finančne ureditve za sistem nadzora uvoza 2.

3.5. Stališče, ki ga zastopa Unija

Člen 92 Sporazuma določa, da se pogodbenice v Skupnem odboru EGP posvetujejo o vsaki za sporazum pomembni zadevi. Pogodbenice sodelujejo v dobri veri, da bi na koncu postopka olajšale sprejemanje sklepov v Skupnem odboru EGP. V ta namen bi moral Skupni odbor EGP, ustanovljen s Sporazumom EGP, sprejeti sklep o odobritvi spremembe poglavja IIa ter prilog I in II k Protokolu 10. To se stori s sklepom Skupnega odbora EGP na sestanku Skupnega odbora EGP, v katerem je EU zastopana pogodbenica.

Stališče, ki ga zastopa EU v Skupnem odboru EGP, bi moralo biti določeno s sklepom Sveta na podlagi predloga Komisije.

Po medsebojnem dogovoru pogodbenice nato izvajajo spremenjeni Protokol.

4. PRAVNA PODLAGA

4.1. Postopkovna pravna podlaga

4.1.1. Načela

Člen 218(9) Pogodbe o delovanju Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: PDEU) ureja sklepe o določitvi „stališč, ki naj se v imenu Unije zastopajo v organu, ustanovljenem s sporazumom, kadar ta organ sprejema akte s pravnim učinkom, razen aktov o spremembah ali dopolnitvah institucionalnega okvira sporazuma“.

Pojem „akti s pravnim učinkom“ vključuje tudi akte, ki imajo pravni učinek zaradi pravil mednarodnega prava, ki veljajo za zadevni organ[2].

4.1.2. Uporaba v obravnavanem primeru

Skupni odbor EGP je organ, ustanovljen s sporazumom, in sicer s Sporazumom EGP.

Akt, k sprejetju katerega je pozvan Skupni odbor EGP, je akt s pravnim učinkom.

Predvideni akt ne dopolnjuje ali spreminja institucionalnega okvira Sporazuma.

Postopkovna pravna podlaga za predlagani sklep je torej člen 218(9) PDEU ob upoštevanju člena 1(2) Uredbe Sveta št. 2894/94 o pravilih za izvajanje Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru, ki določa: „Stališče Skupnosti glede sklepov Skupnega odbora EGP, ki zgolj razširjajo akte zakonodaje Skupnosti na EGP, ob upoštevanju vseh potrebnih tehničnih prilagoditev, sprejme Komisija.“

[2] Sodba Sodišča z dne 7. oktobra 2014, Nemčija/Svet, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, točke 61 do 64.

4.2. Materialna pravna podlaga

4.2.1. Načela

Materialna pravna podlaga za sklep po členu 218(9) PDEU in členu 1(2) Uredbe Sveta št. 2894/94 je odvisna predvsem od cilja in vsebine predvidenega akta, glede katerega naj bi se v imenu Unije zastopalo stališče o pravilih za izvajanje Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru. Če ima predvideni akt dva cilja ali elementa in je eden od teh ciljev ali elementov glavni, drugi pa postranski, mora sklep po členu 218(9) PDEU temeljiti na samo eni materialni pravni podlagi, in sicer na tisti, ki se zahteva za glavni ali prevladujoči cilj ali element.

4.2.2. Uporaba v obravnavanem primeru

Glavni cilj in vsebina predvidenega akta se nanašata na skupno trgovinsko politiko.

Materialna pravna podlaga za predlagani sklep je zato člen 207(4) PDEU.

4.3. Zaključek

Pravna podlaga predlaganega sklepa bi moral biti prvi pododstavek člena 207(4) v povezavi s členom 218(9) PDEU in členom 1(2) Uredbe Sveta št. 2894/94.

5. PRORAČUNSKE POSLEDICE

Predlagane spremembe v zvezi s spremembo Sporazuma o varnostnih carinskih ukrepih temeljijo na načelu, da se bo Norveška pridružila programu ICS2 od datuma njegove prve objave 15. marca 2021. Naslednje objave se bodo uporabljale v letih 2023 in 2024.

To pomeni proračunske posledice za Norveško. Razčlenitev stroškov je določena v členu 17 Priloge I in je bila Norveški posredovana v neuradni obliki.

Norveška bo prispevala za vsako objavo ICS2 tako, da bo plačala pavšalno takso za razvojne stroške, nastale Evropski komisiji. Za prvo objavo znašajo ti stroški 520 000 EUR, za drugo objavo 550 000 EUR in za tretjo objavo 550 000 EUR, temeljijo pa na formuli za dodelitev v višini 4 %.

Norveška bo prav tako prispevala k operativnim stroškom, nastalim Evropski komisiji, za pokritje letnih stroškov preskušanja skladnosti, vzdrževanja infrastrukture (strojna in programska oprema, gostovanje, licence itd.), centralnih komponent ICS2 ter povezanih aplikacij in storitev, potrebnih za njihovo delovanje in medsebojno povezovanje (zagotavljanje kakovosti, služba za pomoč uporabnikom in upravljanje storitev IT). Ti operativni stroški temeljijo na formuli za dodelitev v višini 4 %, niso pa izraženi v obliki fiksnega letnega zneska. Tovrstni najvišji operativni stroški so omejeni na 450 000 EUR na leto.

6. OBJAVA PREDVIDENEGA AKTA

Glede na to, da se bo z aktom Skupnega odbora EGP spremenil Protokol 10 k Sporazumu EGP o poenostavitvi pregledov in formalnosti pri prevozu blaga, je primerno, da se po sprejetju objavi v sklopu EGP *Uradnega lista Evropske unije*.

2021/0001 (NLE)

Predlog

SKLEP SVETA

o stališču, ki se v imenu Evropske unije zastopa v Skupnem odboru EGP, ustanovljenem s Sporazumom o Evropskem gospodarskem prostoru, glede spremembe poglavja IIa ter prilog I in II k Protokolu 10 k Sporazumu EGP o poenostavitvi pregledov in formalnosti pri prevozu blaga

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije, zlasti člena 207(4) v povezavi s členom 218(9) PDEU,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Protokol 10 k Sporazumu EGP o poenostavitvi pregledov in formalnosti pri prevozu blaga ter varnostnih carinskih ukrepih (v nadaljnjem besedilu: Protokol) je bil spremenjen s Sklepom Skupnega odbora EGP[3] in je začel veljati 1. julija 2009.

(2) V skladu s členom 98 Sporazuma lahko Skupni odbor EGP na svojem naslednjem sestanku ali z izmenjavo pisem s sklepom spremeni poglavje IIa in priloge k Protokolu 10.

(3) V skladu s členom 9h(3) Protokola so potrebne spremembe poglavja 3 ter prilog I in II k Protokolu 10, da se upošteva razvoj zakonodaje Unije o zadevah, ki jih zajemajo to poglavje ter prilogi I in II. Člen 9h(3) določa, da se, če sklepa ni mogoče sprejeti tako, da se omogoči hkratno izvajanje, od 15. marca 2021 uporabljajo spremembe, določene v osnutku sklepa, ki je predložen pogodbenicam v odobritev, pri čemer se upoštevajo notranji postopki pogodbenic. Ta izbira datuma sovpada s prvo objavo sistema nadzora uvoza 2, s sodelovanjem v katerem je Norveška soglašala.

(4) Primerno je določiti stališče, ki se v imenu Unije zastopa v Skupnem odboru EGP, saj bo sprememba za Unijo zavezujoča –

SPREJEL NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

Stališče, ki se v imenu Unije zastopa na naslednjem sestanku Skupnega odbora EGP ali z izmenjavo pisem, temelji na osnutku akta Skupnega odbora EGP, priloženega temu sklepu.

[3] Sklep št. 76/2009, UL L 232, 3.9.2009, str. 40.

Člen 2

Ta sklep je naslovljen na Komisijo.

V Bruslju,

Za Svet
Predsednik